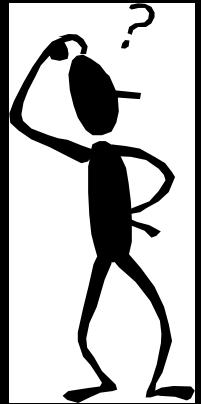

Kliniske avgjørelser – er de evidens- eller empirisk baserte?

10 semester

*Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
Universitetet i Oslo*

Hva gjør du hvis ...

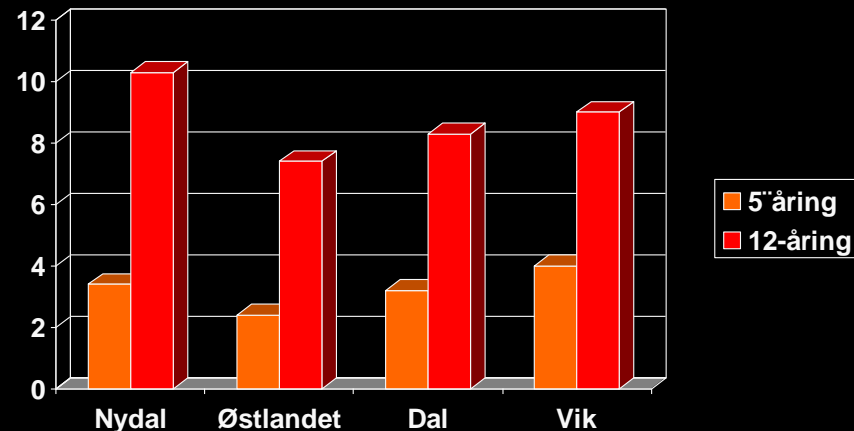

En 32 år gammel kvinne ringer deg fire timer etter en visdomstannoperasjon og klager over blødning, smerter og hevelse. Hun ønsker umiddelbart smertestillende og antifebril medisin samt antibiotika

..eller hvis...

du som ny overtannlege i et Tandvårdsdistrikt registrerer høy kariesprevalens og dårlig munnhelse blant pasientene, og en rask strategi må iverksettes for å forbedre situasjonen...

..eller hvis...

en 66 år gml kvinne oppsøker deg fordi hennes forrige tannlege ikke har klart å hjelpe henne med stadige plager med oral lichen planus. Hun vil gjerne diskutere nyere behandlingsmuligheter hun har lest om i bladet "Kvinner og Klær" med deg....

Hvilken strategi velges når man er usikker?

- Patofysiologi -strategien: dette virker logisk ...
 - Hjertearytmi – 40-70.000 døde/år
 - Magesår - behandling
 -

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien: dette virker logisk ...
- Ekspert eller "hvordan jeg er opplært" -strategien: jeg lærte engang at dette virket / ikke virket ...
 - Erasmus- utveksling?

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote -strategien: dette virket/virket ikke sist gang jeg forsøkte ...

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote –strategien
- Konsultasjon -strategien: kan jeg spørre en på fakultetet eller en kollega?

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote –strategien
- Konsultasjon –strategien
- Faglitteratur -strategien: er lærebøkene mine ajour og tidsskrift-artiklene systematiserte?

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote –strategien
- Konsultasjon –strategien
- Faglitteratur –strategien
- Tilstå at man ikke vet hva som kan gjøres eller

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote –strategien
- Konsultasjon –strategien
- Faglitteratur –strategien
- Tilstå at man ikke vet hva som kan gjøres eller gjøre noe - gjerne med inntrykk av stor entusiasme - og håpe på det beste

Hvilken strategi velges når du er usikker?

- Patofysiologi -strategien
- Ekspert-strategien
- Anekdote –strategien
- Konsultasjon –strategien
- Faglitteratur –strategien
- Tilstå at man ikke vet eller å gjøre noe med stor entusiasme
- eller ulike kombinasjoner av disse

Rammevilkårene for dagens tannleger

Tradisjonelt:

- opplært i basale behand.metoder
- møter og kurs
- artikler i fagtidsskrift
- kan i varierende grad konsultere

Utsikt fremover:

- informasjonsbølge
 - bare en liten andel direkte klinisk anvendbart
 - dårlig utrustet til å fordøye og syntetisere informasjonen
- hektisk arbeidsdag
- krav til inntjening

Vurder om informasjon jeg mottar er :

1. Selektiv = Markedsføring

2. Ikke selektiv = Vitenskap

Strategier for valg

- Pasientens ønske

Wylie et. al. Selection and use of posterior composites in general dental practice. Restorative Dent. 1991;7:12-5.

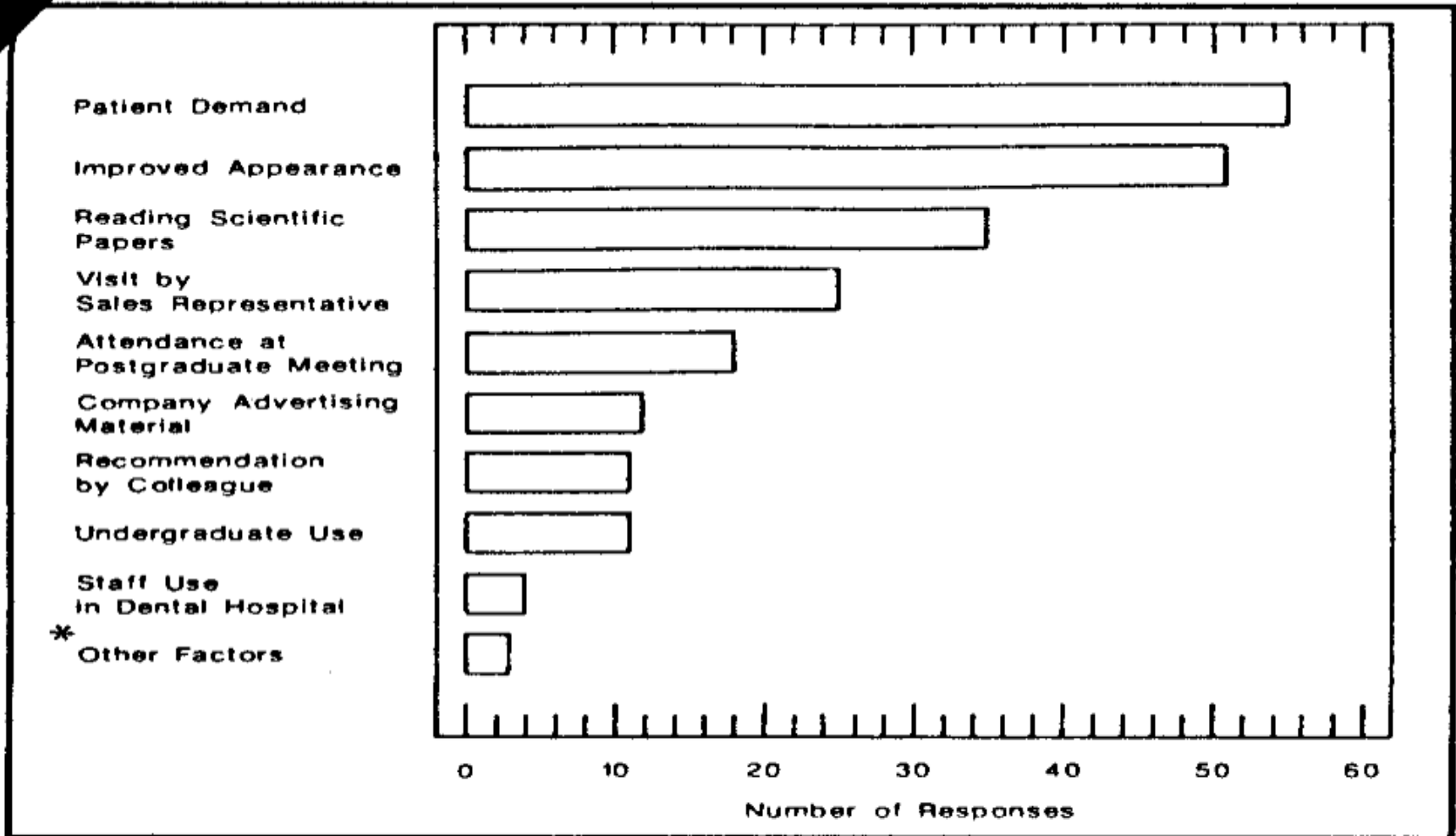

FIG 2 Factors influencing respondents decision to start using posterior composite materials.

***"Other factors" included: Curiosity; Anticipated strength of the (composite) material; Clinical preference for using composite materials.**

Pasientens ønske....

engelsk: D.D.S.=

Doctor of Dental Surgery?

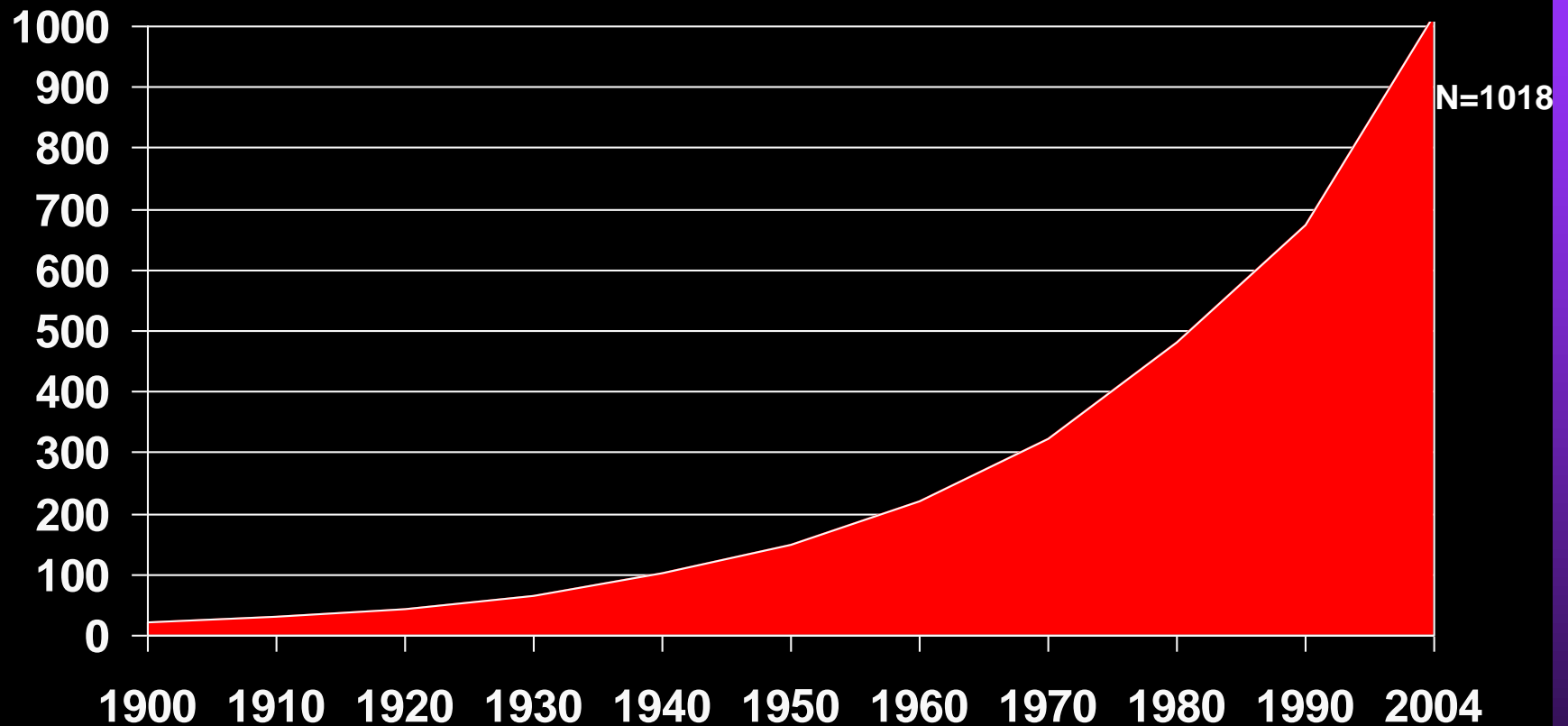
eller

Deliverer of Dental Services?

Strategier for valg

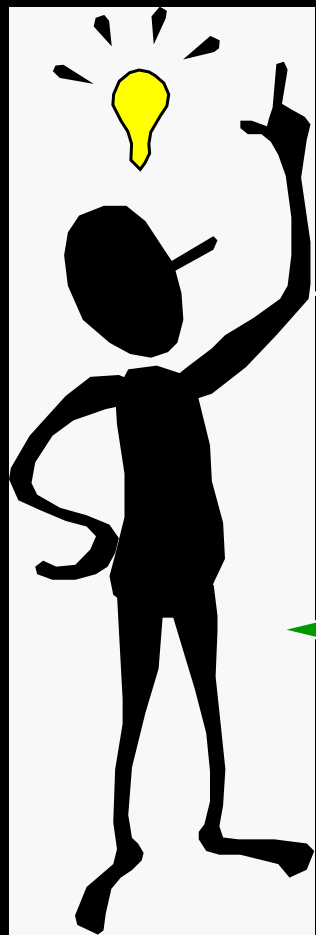
- Pasientens ønske
- Faglitteratur

Tannlegetidsskrift i sirkulasjon

Kilde: Ulrich's International Periodicals Directory

Som nyutdannet tannlege

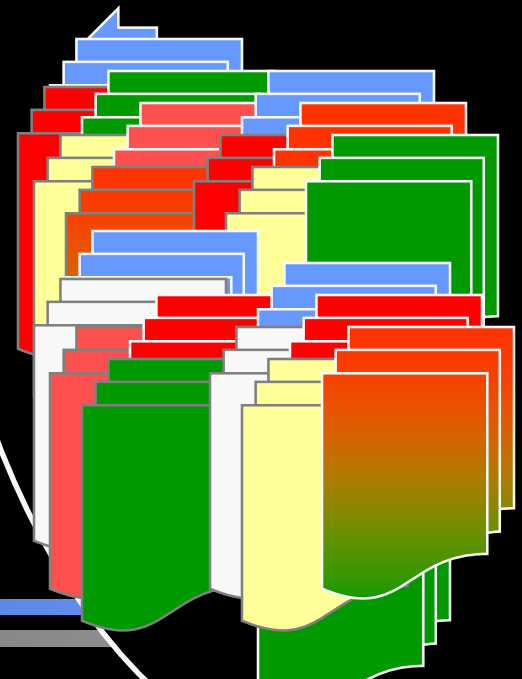

Reklame

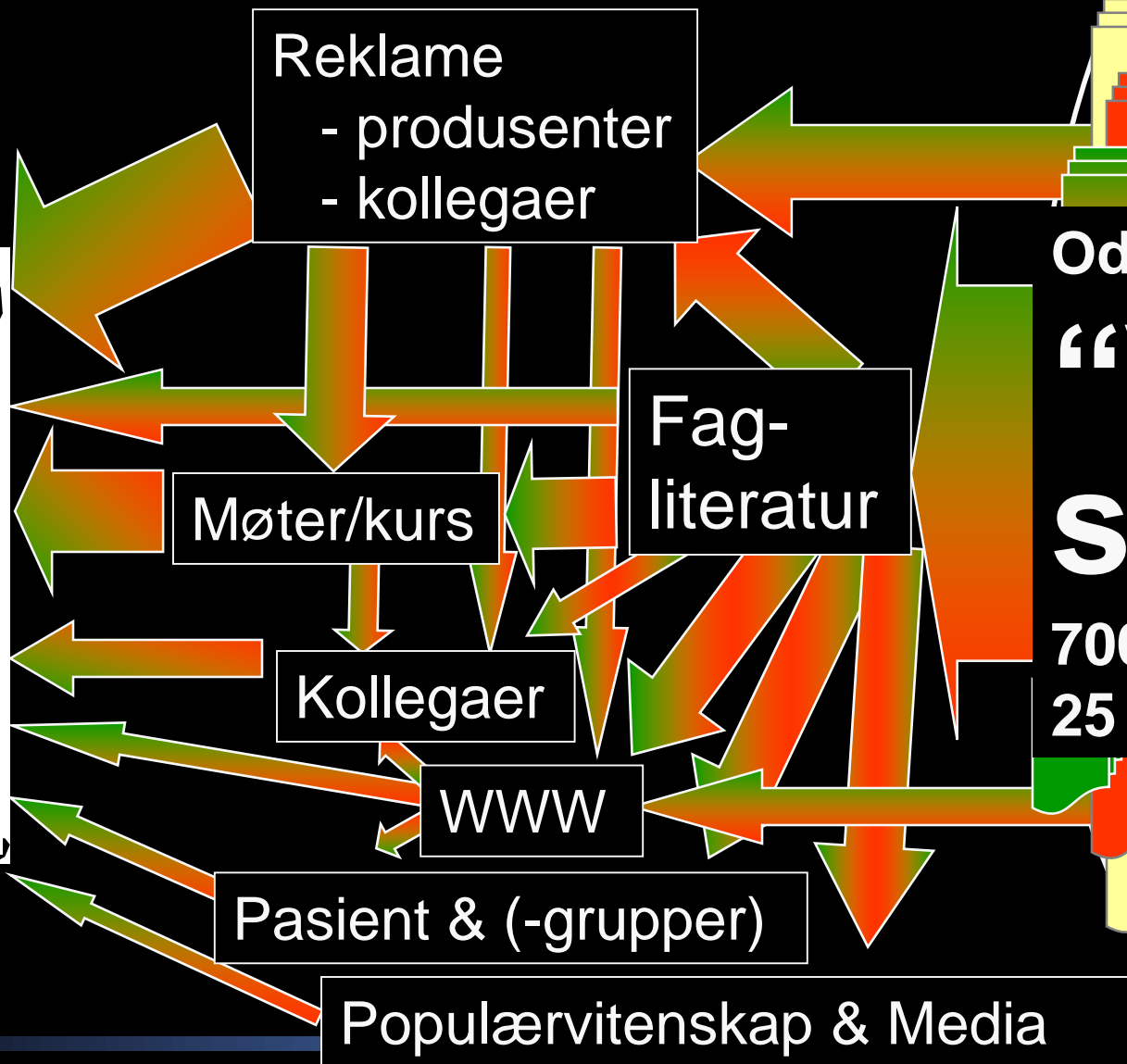
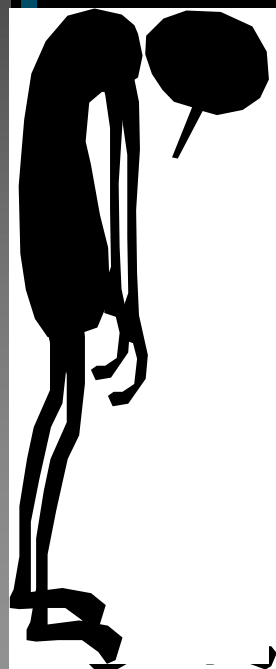
- produsent
- kollegaer

Lærere
"Pensum"

"Viten
skap"

Informasjonsflom

Odontologisk
“Viten
skap”

700 tidsskrift:
25 000 art./år

Vi må ikke bare ta stilling til
mengden av informasjon vi
mottar

men også

kvaliteten på denne
informasjonen.

Vi selekterer informasjonen fra:

- Pasienten informerer
- Faglitteratur
- Møte , seminarer, symposier, kollegaer, kurs osv.

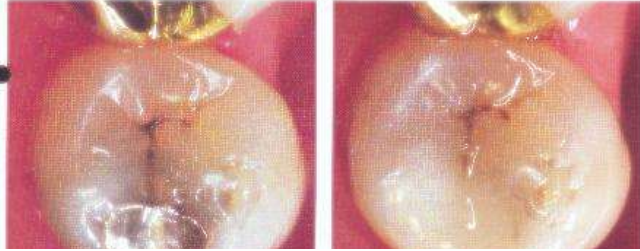
Møter, seminarer, kurs

- Tilhøreres oppfatning ofte preget av møte-deltakernes/kursholders **troverdighet**:
 - personlighet- karisma- tittel
 - retoriske ferdigheter- humor
 - evne til å presentere sine egne budskap
 - evne til å argumentere andres (motstridende) budskap
 - bruk av tvetydig terminologi

SOLITAIRE®

New

The first true alternative to amalgam

1997 "Budbringeren"

1997

1998

Nytt polyglass fyllingsmateriale

Solitaire®

Tannlege [redacted] forteller med stor entusiasme at Solitaire er enkel å håndtere, er absolutt klebefri og gir gode kontaktpunkter. Konsistensen tillater å modellere okklusalflaten. Materialet er dessuten lett å polere og har spesielle polymeriserings-egenskaper som gjør materialet enklere å herde.

Arbeidsgang
Materialet kan brukes til en klasse II slik:

Preparerer tannen; forsøk å ha emaljekant langs hele prep-

Legg opp materialet i kaviteten ved hjelp av et planinstrument eller en amalgampistol. Legg først materialet i approximalrommene. (Fig 2).

"Kondenser" materialet mot kaviteitsveggen med hjelp av et passende "kondenserings"-instrument (Fig 3,4). "Vanlige" amalgam-instrumenter

Tannlege [redacted] fra Sverige har lyktes i å profilere seg som en god kliniker som mer enn gjerne lærer bort sine kunnskaper og ferdigheter.

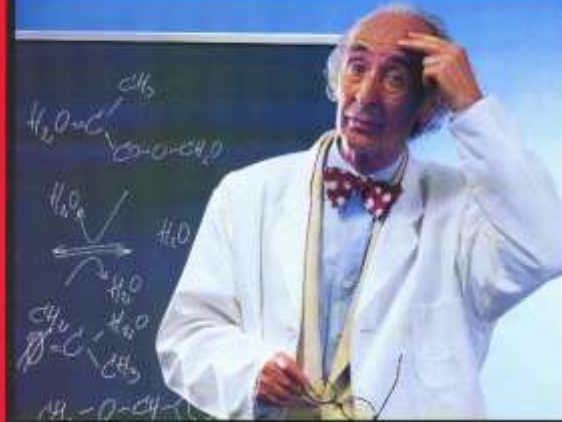

På Nordental fikk vi et møte med ham i forbindelse med de svært godt besøkte borddemonstrasjonene av Compositost.

Han forteller at han siden april-97 i sin klinikk har brukt Solitaire, et av de nyeste polyglassbrennerstatningsmateriale på markedet.

Produsenten opplyser: Polyglass fyllingsmateriale er spesielt egnet for posteriore estetiske fyllinger klasse I, II konusoppbygging og melketannsfyllinger.

SOLITAIRE® 2

Features & Properties

Heraeus
Kulzer

Vi selekterer informasjonen fra:

- Pasienten informerer
- Faglitteratur
- Møte , seminarer, symposier, kollegaer, kurs osv.
- Markedsføring

Biokompatibla fyllningar, tandvårdens framtid

DEFINITE

Den innovativa keramikfyllningen i direkt applicerbara kapslar av "ORMOCER" = ORganically MODified CERamic.

Första och enda biokompatibla alternativet till amalgam och komposit

• Hur kan keramikens högsta estetik uppnås med DEFINITE?

• Hur kan framställa sin egen DEFINTA i praktiken?

Den långa tiden av osäkerhet för tandläkare och patienter är förbi. Det första och enda biokompatibla alternativet till amalgam, komposit och komposit har kommit till Sverige:

DEFINITE

den innovativa

keramikfyllningen

Flytande keramik i kapsla till priset av vanlig tandfyllning

kommer till N-Dental's innoter B2-40 där tandläkare som har använt DEFINITE kommer att berätta om det.

Box 7010 • S-170 07 Solna • Tel 08-793 36 28 • Fax 08-793 36 31

Kombinera

Häkan kan inte ersättas - därför gamla fyllningar

DEFINITE® - det biokompatibla alternativet till amalgam och plast

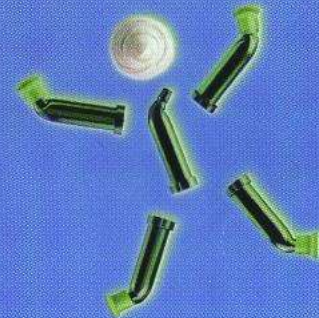

Degussa-Hüls AG
Dental Division

Reklamen - kan vi stole på den?

Eureka!

"I have found it" (Archimedes)

degussa.com

Degussa

Reklamen - kan vi stole
på den?

Nå den beste

Nor Tannlegeforening Tid
1973.

Og her får De vite hvorfor

Grunnen til forskjellen i vår nye naturfargede, sammensatte fylling **HL-72**, skyldes forbedringer av den kjemiske sammensetning. Molekylernes struktur gir muligheter for en mer kontrollert og ensartet behandling og gir varigere virkning. Partiklene i vår **HL-72** er meget finere enn de som benyttes i andre usynlige fyllinger man kjenner til.

Resultat: 1. **HL-72** lar seg lettere polere, 2. Den lar seg bedre tilpasse. 3. Den er meget sterkere. Kompresjonsstyrken overstiger 51,000 psi, hvilket er mer enn tilstrekkelig for amalgam — og en forutsetning for en vakker naturfarget fylling.

Forbedret kjemisk sammensetning har ført til et system av to elementer — pulver og væske — som lett lar seg blande slik at det løser et vesentlig problem for sammensatt fyllingsmateriale: oppbevaring. 4. **HL-72** kan lagres på ubestemt tid — uten at det er nødvendig med kjølig oppbevaring og daglig rysting.

Dette er de 4 hovedpunkter. Men det er også andre.

Er De interessert i å få flere opplysninger om vår EpoxyLite **HL-72** Anterior/Posterior Dental Restorative, — klar til bruk — så skriv til oss.

Eneforhandler:

NORSK ORTHOFORM DEPOT A.S

Trondheimsveien 139, Oslo. Tlf. 37 32 44

Reklamen - kan vi stole på den?

ADAPTIC*

tannfyllingsmateriale

– mulighetenes materiale

At Adaptic* har vist sin overlegenhet når det gjelder III- og V klasse kjenner De sikkert til. Det har også blitt dokumentert av American Dental Association (se side 4).

Men her vil vi vise en annen måte å bruke Adaptic* på.

I billedserien ved siden av ser De hvordan en krone bygges opp på en 44. Se spesielt nøye på bildene 5–7. De er tatt 15 måneder etter behandlingen.

ADAPTIC* er et estetisk fyllingsmateriale som kombinerer styrke med holdbarhet.

ADAPTIC* er lett å blande, inntet-spill — økonomisk!

ADAPTIC* for klasse III og V og av estetiske hensyn endog for klasse I, II og IV.

ADAPTIC* gir en translusens og fargetilpassing uten sidestykke.

ADAPTIC*

– et pålitelig tannfyllingsmateriale.

1. 44 påsatt kobbering. Nylig rotbehandlet med diagnose osteitis periapicalis resorptiva.

5. 15 måneder senere. Siste tannstøpsfjernelse.rens var foretatt 3 måneder før fotografering.

2. Rotkanalskrue sementert. Matrisen på plass med kiler gngivult.

6. Pasienten røker — kronen viser ingen tegn til misfarging.

3. Adaptic* applisert. Litt overskudd kan tolereres.

7. Tannkjøttet er friskt der kontakt med Adaptic* forekommer.

4. Resultatet: 44. krone i Adaptic*.

NTF Tid
1974.

Informasjon fra produsentene

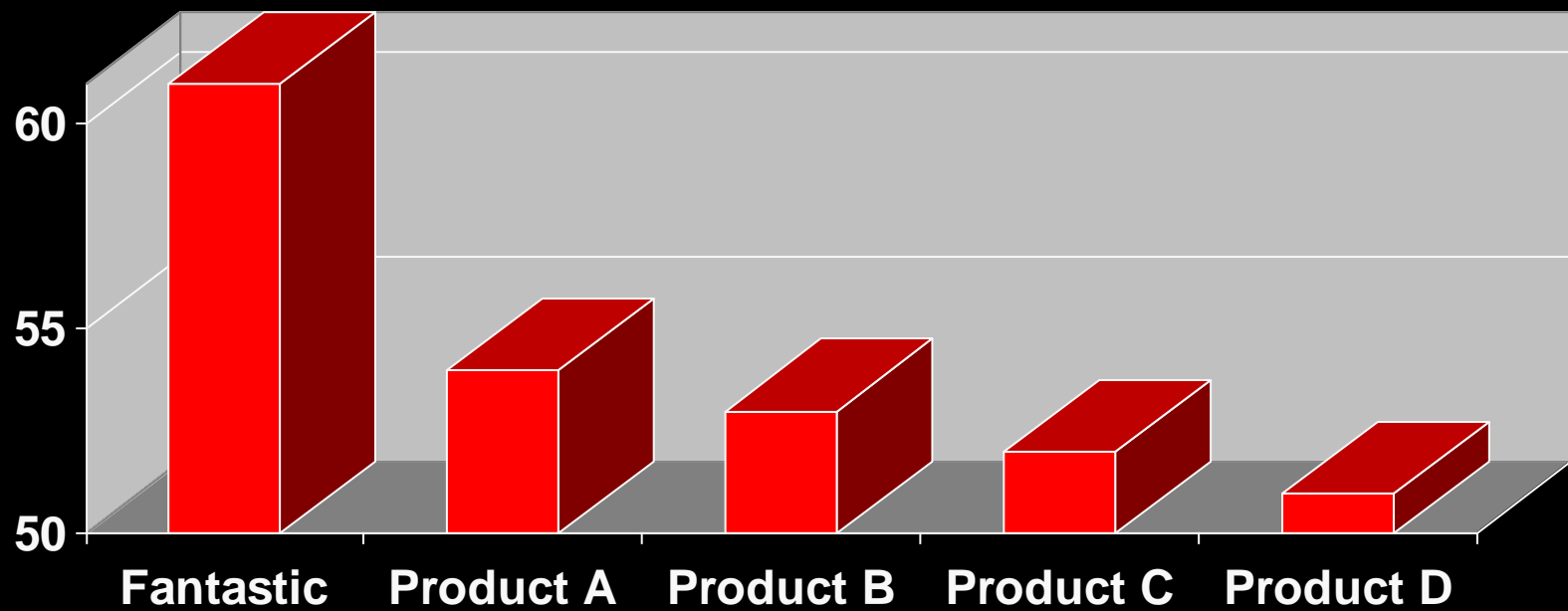
Regel 1. Produsenter's primære oppgave i denne verden er å tjene penger - ikke å forbedre tannhelsen i befolkningen.

Regel 2. Det er markedsføringsavdelingen som bestemmer hvilken informasjon som skal tilflyte kjøperne, d.v.s. tannlegene - ikke forsknings og utviklingsavdelingen.

Vær skeptisk mot informasjon med fokus på:

- Fysikalske egenskaper kontra kliniske resultater
 - Relevans
 - Sammenheng?
- Henvisning til “data on file”
- Bruk av obskur terminologi
- Grafisk manipulering av data

Inverted transverse elasticity modulus*

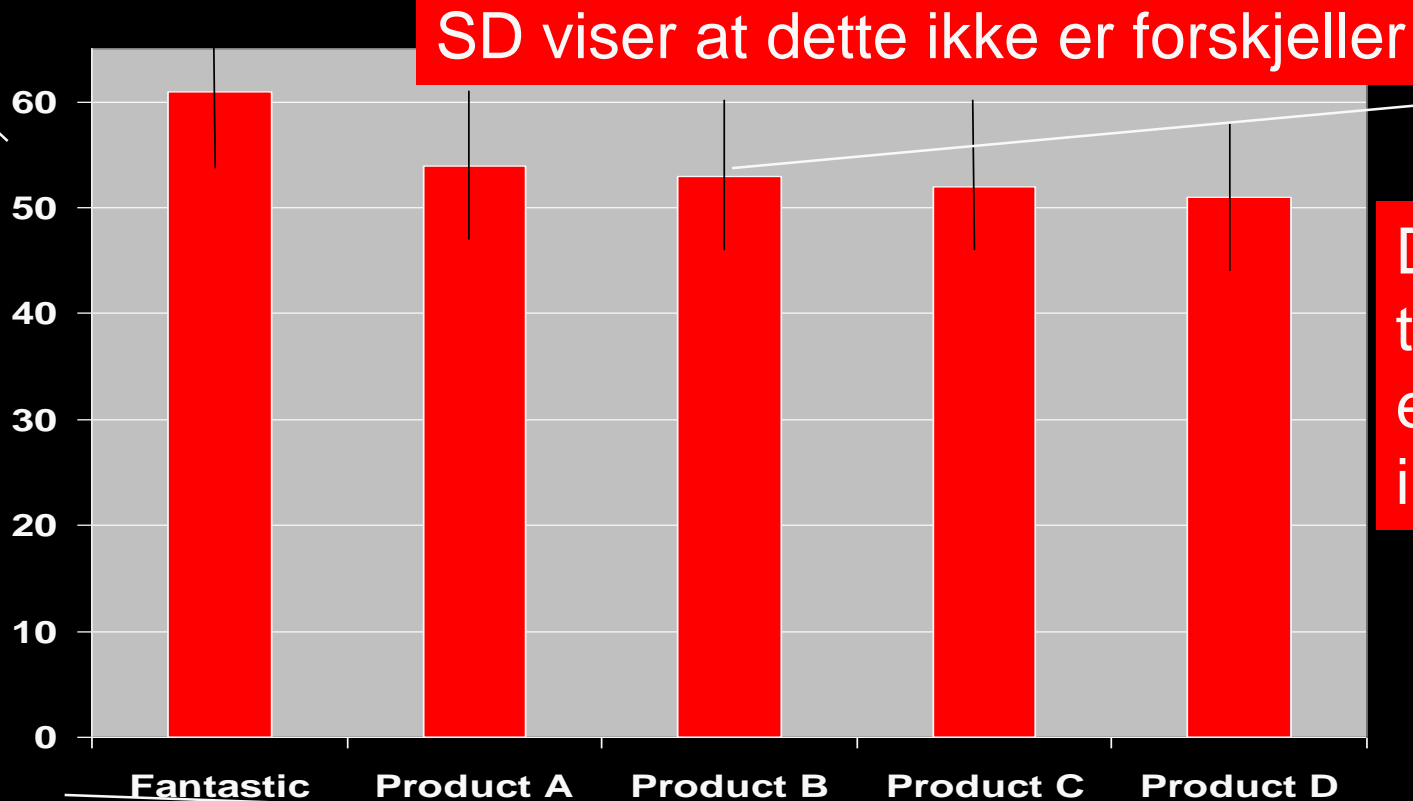

* Data on file

Akseverdi

Klinisk relevans?

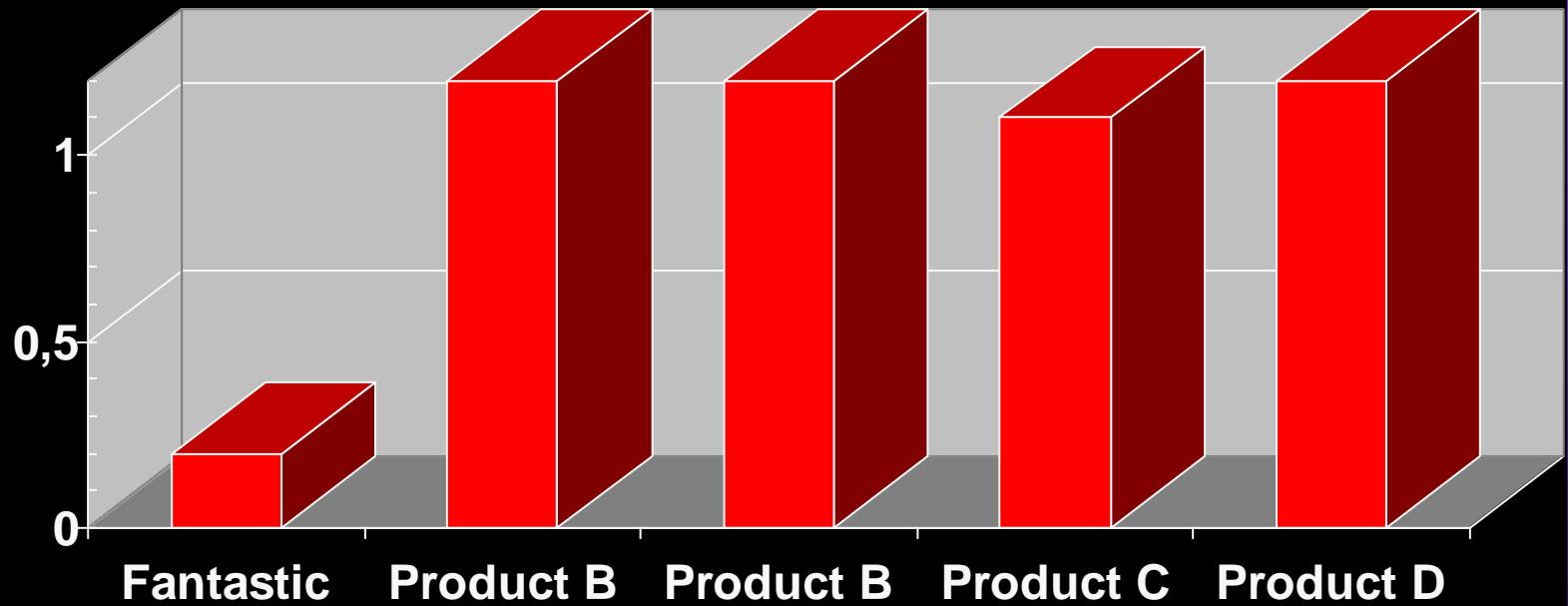
Universal elasticity modulus*

Denne testen eksisterer ikke

Illusjoner: Verdi på y-aksen begynner ved 0?
Maksimerte visuelle forskjeller & 3D effekter

Solubility properties*

* according to o.o.t

Verdi på aksen
mg ?
Ppm?
Ppb?

ty properties*

= our own test
40% HCL?

* according to o.o.t

Dentinbindere lansert kommersielt siden 1990 fra ulike produsenter.

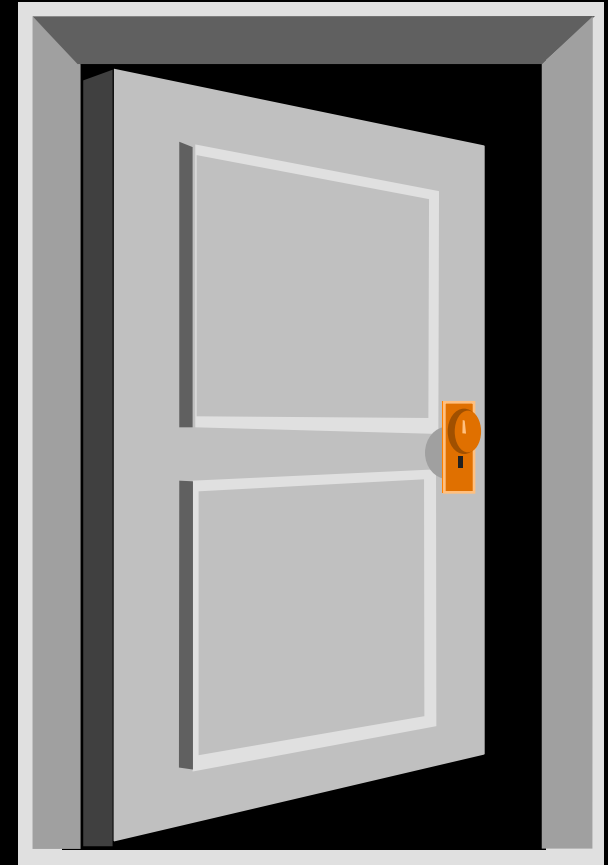
<u>Bayer</u>	<u>Vivadent</u>	<u>Dentsply</u>	<u>Kerr</u>	<u>Kulzer</u>	<u>3M</u>
•Gluma dentinbond	•Syntac	•Universal Bond	•Bondlite	•Dentin adhesive	•Scotchbond DC
•Gluma bonding system	•Syntac sprint	•Prisma Univ.B.2	•XR-Bond	•Adhesive bond	•Scotchbond2
•Gluma2000	•Syntac single component	•Prisma Univ.B.3	•Optibond	•Denthesive	•Scotchbond MP
•Gluma cps	•Excite	•Probond	•Optibond FL	•Denthesivell	•Scotchb MP Plus
•Gluma One Bond		•Prime&Bond	•Optibond Dual Cure	•2-bond-2	•Scotchbond 1
		•Prime&Bond 2	•Optibond Solo		
		•Prime&Bond 2.1			
		•Prime&Bond NT			

Vi selekterer informasjonen fra:

- Pasienten informerer
- Faglitteratur
- Møte , seminarer, symposier, kollegaer, kurs osv.
- Markedsføring
- Internett

Demo Neste forelesning

Kanskje kan
dette nye
“EBM” hjelpe
meg?

Evidens basert medisin - hensikt

- Hvordan løse daglige kliniske problemstillinger?
 - praktisk spørsmål
- Hvordan være rimelig sikker på at det jeg anbefaler og utfører er det beste pasienten kan motta?
 - etisk spørsmål